

Тази песен е показателна в много отношения. Плод на едно късно развитие на традицията, тя не е изградена в стила на класическата ни епика, но е просмукана от емоциите на бита, където подвигът е ежедневие така, както е ежедневие постоянното усилие за етнично оцеляване.

Третият кръг мотиви във фолклора за Стефан Караджа, са посветени на **смъртта на героя**. В хайдушкия фолклор и изобщо във фолклора ни кончината на личности от този тип се приема с особено чувство. Колкото възторг блика от останалите творби за тях, толкова баладична е интонацията за последния им час. И затова преданието вплита баладичното още в спомена за сражението, в което раняват Караджата: Стефан е сънувал **лош сън** – ухапало го е черно куче и кървите му текат буйно. Лош сън наистина е това, според войводата, „кръвта е истина“. Този сън, който спохождаше още Страхил войвода, е подхванат и в песента за Стефан.

Другият мотив, който има далечен допир с истината за смъртта на Стефан Караджа, е мотивът за **първия куршум** – в гората, пълна с юнаци, върви и пес четата, най-напред върви Хаджи Димитър, след него е той, Стефан, и –

Първо е пушка пукнала,
удари Стефан Караджа...

Певците ще предадат по своему повестта за тази смърт и ще повтарят най-често **заръките на умирация бунтовник**: орлите, които му пазят сянка в този миг, да занесат ръката му на майка му:

Да знае, мама, да помни,
кога ми е риза кроила,
между Великден, Гергьовден,
на Великия четвъртък
и на Разпетия петък.

Очевидно певецът напомня за сторен грях и по този път „потопява“ още веднъж Стефан Караджа в бита, в мирогледните стереотипи на живота ни в онези времена.

В други песни, както при творби за Хаджи Димитър, умиращият бунтовник поръчва на Хаджи Димитър да се грижи за децата му и ще изрече онези думи, които напомнят и нефолклорната